

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for 2 weeks in August)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1946
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

SO. BOSTON, MASS., 1975 METŲ SPALIO - OCTOBER 14

NR. 39 "Keleivio" telefonas: 268.3071 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts. Atskiro numerio kaina 20 centų 71-MIEJI METAI

Sukruskime lemiamu momentu

Lietuvos reikalus nuosirdžiai ir uoliai ginantis kongresmanas Edward J. Derwinski pasiūlė naują rezoliuciją 401, kuria siekiama, kad po Helsinkio konferencijos JAV vyriausybė padarytų naują tvirtą pareiškimą, jog Baltijos valstybių inkorporavimas į Sovietų Sąjungą nepripažįstamas ir nebus pripažintas.

Kongresmanas E. Derwinski kreipėsi į Amerikos Lietuvos Tarybos pirmininką dr. K. Bobelį, prašydamas, kad lietuviai šią rezoliuciją paremtų. Norima, kad šią rezoliuciją kongresas priimtų ne vėliau kaip per kelias savaites. Dabar ji yra perduota Atstovų Rūmų Foreign Affairs komitetui, kurio pirmininkas yra Thomas E. Morgan.

Labai svarbu, kad kuo daugiau lietuvių laišku būtų pasiūta to komiteto nariams, ypač esantiems iš lietuvių gyvenamųjų valstijų. Čia duodame to komiteto narių sąrašą, pažymėdami, iš kurios valstijos jie yra kilę:

- Thomas E. Morgan, Pennsylvania (komiteto pirmininkas)
- Clement J. Zablocki, Wisconsin
- Wayne L. Hays, Ohio
- L. H. Fountain, North Carolina
- Dante B. Fascell, Florida
- Charles C. Diggs, Michigan
- Robert N. C. Nix, Pennsylvania
- Donald M. Fraser, Minnesota
- Benjamin S. Rosenthal, New York
- Lee H. Hamilton, Indiana
- Lester L. Wolff, New York
- Jonathan B. Bingham, New York
- Gus Yatron, Pennsylvania
- Roy A. Taylor, North Carolina
- Michael Harrington, Massachusetts
- Leo J. Ryan, California
- Charles Wilson, Texas
- Donald W. Riegle, Jr., Michigan
- Cardiss Collins, Illinois
- Stephen Solarz, New York
- Helen S. Meyners, New Jersey
- Don Bonker, Washington
- William S. Broomfield, Michigan
- Edward J. Derwinski, Illinois
- Paul Findley, Illinois
- John Buchanan, Alabama
- J. Herbert Burke, Florida
- Pierre S. du Pont IV, Delaware
- Charles W. Whalen, Jr., Ohio
- Edward G. Biester, Pennsylvania
- Larry Winn, Jr., Kansas
- Benjamin A. Gilman, New York
- Tennyson Guyer, Ohio
- Robert J. Lagomarsino, California

Visų pų adresai: The House of Representatives, Washington, D.C. 20515.

Čia duodame porą jiems rašytinų laiškų ar siųstinių telegramų pavyzdžių:

Please support Congressman Derwinski's H. Con. Res. 401, which requires assurance of non-recognition of the incorporation of Lithuania into Soviet Union.

People behind the Iron Curtain have great confidence in the USA. Don't discourage them. Please, support Congressman Derwinski's H. Con. Res. 401 and promote it's quick passage.

Dr. K. Bobelis susisiekė su JAV latvių ir estų vadovais, latviai jau išsuntinėjo saviesiems paraginimą, kad siųstų laiškus to Foreign Affairs komiteto nariams, o estai pažadėjo tai tuojau padaryti. Gyvas mūsų visų atsiliepiamas į šį reikalą šiuo metu yra labai svarbus.

Nors Portugalijoje komunistai buvo atstumti nuo pagrindinių valdžios pozicijų, bet varžybos pėsmitė į gatves ir i kariuomenės eiles. Porto mieste demonstruojantis minio susidūrimuose jau tratėjo kulkosvaidžiai ir buvo užmušę.

Dr. A. Kapočius mirė spalio 12 d.

Gen. Franco, nebedamas Europos reagentimo, savo kietą režimą prieš partizanų dar sustiprino.

Vliko pirmininkas išvyko į Europą

Dr. Kęstutis Valiūnas, Vyriausio Lietuvos Tarybos Komiteto pirmininkas, išvyko į Europą. Kol jis grįš, pirmininko pareigas eis vicepirmininkas Aleksandras Vakselis.

Spalio 3 d. į Europą dviejų savaitių atostogų išvyko ir Vliko vicepirmininkas inž. Jurgis Valaitis.

Septintą kartą išeikė prezidentą

Kaip žinoma, šiuo metu turime prezidentą respublikoną ir demokratų vyriausumą kongre. Prezidentas turi teisę atmeti (vetuoti) kongreso priimtus įstatymus. Ta teise jis šiais metais pasinaudojo 39 kartus.

Paskutinį kartą jis vetavo vaikų maitinimo įstatymą, kuriuo \$2.75 bil. skiriama neturtingų tėvų mokinių priešpiečiams, neturtingom ar nėščioms moterims paremti. Prezidentas tam reikalui tebuvo numatęs \$1.2 bil., nes apie \$10,000 uždribančių šeimų jis nelaiko neturtingomis.

Kongresas daugiau nei dviejų trečdalių daugumo prezidento veto atmetė, ir prezidentas turės priimti įstatymą pasirašyti. Tai jau septintą kartą iš 39 vetavimų kongresas prezidento veto nugali.

Primintina, kad per 8 metus kongresas atmetė tik 12 prez. Trumano vetavimų.

Prieš rinkimus visi perinasi

Prez. Fordas pasiūlė planą, pagal kurį mokesčiai turėtų būti sumažinami \$27.7 biliono, bet su sąlyga, kad kongresas 1977 metų įstatymų numatyti ne daugiau kaip \$395 bilionus, taigi beveik tiek mažiau, kiek sumažinami mokesčiai.

Kalbėdamas televizijoje, prez. Fordas pareiškė, kad jis vetuos kongreso numatomą mokečių mažinimą, jei kartu nebus mažinamos ir išlaidos.

Atrodo, kad kitų metų rinkimucse kandidatų kalbos suksis apie mokesčius ir biudžeto išlaidas. Tai propagandinis arklukas, kuriuo pirmasis išėjo prez. Fordas, pralenkęs demokratrus.

JAV žvalgyba suklydo

Dabar paaikėjo, kad Portugalijos įvykiai JAV žvalgybai buvo netikėti. Ji nenumatė 1974 metų balandžio perversmo, nes iki to laiko mažai domėjo tuo Nato nariu.

Nesenai iš Bostono išsikėlusio į Cape Codą dailininko Viktoro Vizgirdos autoportretas.

Tarpusavio karas griauja Lebanoną

Lebanone, kur gyvena 3 milijonai žmonių, beveik 50% katalikų ir 40% musulmonų, pastaruoju metu vyksta tikras tarpusavio karas, kurio nepajėgia užgesinti nei kašmyrinės arabų valstybės. Gatvių kautynėse Beiruto miestas apgrautas, svetimi aliai išakstė, bankai uždaryti, pramonė ir prekyba su toju. Čia kariauja katalikai- musulmonai ir kt.

Sovietai ruošiasi vadų "pasimatymui"

Sovietų spaudoje vis dažnėja straipsniai apie laukiamą Brežnevo ir Fordo pasimatymą Washingtone. Sovietai spaudžia, kad ko greičiausiai būtų susitarta dėl atominio ginklavimosi apribojimo ir gruodžio mėnesį būtų galima Brežnevo vizito metu pasirašyti sutartį. Bet tos "atomų apribojimo" derybos vis neibaigia dėl skirtingų siekimų.

Inž. V. Adamkus - J. Tautų patarėjas

Inž. Valdas Adamkus be gnie bus aukščiausiai iškilęs JAV administracijoje lietuvis. Šiuo metu jis yra didžiulės JAV Aplinkos apsaugos įstaigos Vidurio Vakarų regiono viceadministratorius, o ne eniai buvo paskirtas ir Jungtinių Tautų pasaulinės sveikatos organizacijos patarėju.

Rūpinantis aplinkos apsauga nuo užteršimo, įvairiose pasaulio šalyse iškilomasis reikalas suderinti taršos kontrolės įgyvendinimo laiką mažai domėjo: tuo Tautų Pasaulio sveikatos or-

Akad. A. Sacharovas gavo Nobelio taikos premiją

Tai didelis smūgis sovietų policiniam režimui ir paguoda visiems disidentams ir kitiems laisvės kovotojams.

Andreus Sacharovas, Nobelio Taikos premijos laureatas.

Praeitose savaitės ketvirtadienį radijo bangomis pasklido nuo tabi ir džiugi žinia, kad Norvegijos sostinėje Oslo Nobelio Premijos Komitetas šių metų Nobelio Taikos premiją paskyrė įžymiausiam Sovietų Sąjungos kovotojui dėl žmogaus teisių ir, galima sakyti, visų Sovietijos disidentų vadui akademikui Andrejui Sacharovui.

Kaip Vakarų spauda ir diplomatai pabrėžia, šio didžiojo laisvės kovotojo toks tarptautinio masto pagerimas yra kietas moralinis smūgis visam sovietiniam režimui ir jo atstovams, ypač, kad sovietai šį kartą į Taikos premijos kandidatų labai stūmė komunistams palankų Suomijos prezidentą Urho Kekkonen.

Akad. A. Sacharovas dabar yra pirma is Sovietų Sąjungoje Nobelio Taikos premijos laureatas ir — tas pats griežčiausias dabartinio komunistinio režimo priešas.

Nors nei sovietinė spauda, nei radijas pirmą dieną to Taikos premijos paskyrimo fakto A. Sacharovui nepaminėjo, bet vėliau, kaip ir buvo galima laukti, sovietinė propaganda jau puolė ir Nobelio Premijos Komitetą ir patį Sacharovą.

Tasso žinių agentūra Sacharovą apšaukė "žmogum, kuris užėmė poziciją prieš savo kraštą ir jo taikos politiką". Tai esąs "biaurus antipatriotas", o tai reiškia, sovietinė pažūra. — valstybės išdavikas. Spėjama, kad dabar gali būti ir daugiau Sacharovo draugu suėmimų. Pe to, gali pašlyti ir Sov. Sąjungos - Norvegijos santykiai.

Penkių asmenu Nobelio Premijos Komitetas, paskirdamas šią premiją, labai smulkiai išskaičiavo akad. A. Sacharovo nuopelnus kovoję dėl žmogaus teisių ir be plyšių suglaudė savo argumentus. Tame akte, tarp kitko sakoma:

"Jis kovojo ne tikrai prieš jėgų varžymą ir žmogaus vertės niekinimą įvairiose formose, bet lygiai drąsiai ir už idealią valstybės formą, paremtą visiems lygiasis teisengumo principais".

"Sacharovo asmeniškos ir be baimės pastangos žmogijos taiko: labai yra galin-gas įkvėpimas visiems pastovios taikos siekėjams". Komitetas savo akte dar pabrėžia:

"Sacharovas įspėjo ir pavojų, ryšium su apgaulinga detente, pagrįsta tikrai netikrais lūkečiais iliuzijomis".

Žinią apie Taikos premijos paskyrimą Sacharovas gavo, viešėdamas Maskvoje pas savo draugą. Ta proga jis paskelbė du ranka rašytus laiškus, kuriuose jis pareiškė:

"Aš tikiu, kad dabar, atlydžio periode, duodant Taikos premiją žmogui, kuris ne visiškai pritaria oficialinei pažūrai, bus įžiūrėtas ir suprastas tas faktas kaip ženklas tolerancijos dvasties, kuri turi būti esminga dalis viso detentės proceso".

"Paskutinių kelių mėnesių laikotarpyje aš dažnai šaukiau amnestijos politiniam kaliniam. o dabar, išgirdęs apie premiją, tą šaukimą turiu vėl pakartoti".

"Aš tikiu, kad ši premija nėra tik mano asmens nuopelnu pripažinimas, bet ir visu tu, kurie kovoja už žmogaus teises. už sąžinės laisvę ir vnač tu, kurie užmekėjo už laisvę aukštą kainą".

Akad. A. Sacharova, iš Sovietijos ordenais apdovanoto hidrogeninės bombos "tevo" iškilusi į drėsausius laisvės kovotojus ir Nobelio Taikos premijos laureatus, sveikino rašytojas A. Solženicinas, visi disidentai ir didžioji Vakarų spauda.

Jis yra pasiryžęs vykti į Oslo, kur š. m. gruodžio 10 d. ta premija jam turėtų būti iškilmingai įteikta. De-jai dar neišku. ar sovietų valdžia Sacharova i tas iškilmes išleis, o dar neišku — ar išleidusi leis sugrižti namo...

Nežmirština, kad akad. Andreus Sacharovas atvira kovavo ir už Sino Kudirkos išlai vinimą, o tai nat ir prieš religini persekiojimą Lietuvoje. Šia proga reiškiame ir mes jam nuosirdžiausios sveikinimus, tikėdami, kad jo dabartinis įvertinimas padidins ir mūsų tautiečių Lietuvoje atsparumą ir laisvės viltis.

Sovietai Vakarų sąžinės teisme

Rytų Europos Išeivijos komiteto rūpesčiu, s. m. spalio 17-19 d.d. Danijos parlamento rūmuose, Kopenhagoje, įvyks "Tarptautinis Andriejaus Sacharovo vardo apklausinėjimas".

Šiam apklausinėjimui pradžia buvo padaryta prieš pusantrų metų, kai iš Sov. Sąjungos buvo ištremtas Aleksandras Solženicinas. Tuo laiku prof. A. Sacharovas su kitais devyniais sov. intelektualais paskelbė "Kreipimąsi iš Maskvos", kuriame buvo pasmerktas oficialus valdžios kaltinimas prieš A. Solženiciną ir iškelti tokie reikalavimai:

- 1) Išeisti Sov. Sąjungoje to autoriaus knygą "Gulago salynas" ir padaryti ją prieinamą kiekvienam piliečiui.
- 2) Išpaušti ir paskelbti archyvus ir kitą medžiagą, kuri duotų Čeka, GPU, NKVD, MGB ir KGB veiklos pilną vaizdą.
- 3) Įsteigti tarptautinį tribunolą nusikaltimams ištirti.
- 4) Apsaugoti nuo persekiojimo A. Solženiciną ir leisti jam dirbti savo tėvynėje.

Šio kreipimosi autoriai kvietė įvairias organizacijas rinkti parašus, kad tas būtų įgyvendinta. Danijos komitetas ėmėsi konkrečių žygių tarptautiniam tribunolui suorganizuoti, bet tuoj pat susidūrė su didelėmis kliūtimis. Sovietų valdžia ir komunistų partijos bandė visais būdais tą darbą sutrukdyti. Tam tikrais sumetimais teko atsakyti nuo žodžio "tribunolas", pasitenkinant tik apklausinėjimu liudininkų, kurie patys nukentėję, arba gerai žino apie persekiojimus, kuriuos išvardino A. Sacharovas: savo pasikalbėjime telefonu su "Berlingskie Tidende" korespondentu 1974 m. lapkričio 22 d. A. Sacharovas tada pasakė:

"Toks apklausinėjimas, pravestas Kopenhagoje, esančioje Europos centre, apie žmogaus teisių laužymą Sov. Sąjungoje, turi ypatingai didelę svarbą, nes gali tinkamai nušviesti gyvenimo sąlygas Sov. Sąjungoje. Todėl su pasitenkinimu priimu žinią apie to teismo apklausinėjimo suorganizavimą ir esu didžiai dėkingas organizatoriams

Norėčiau, kad aptariant persekiojimo formas, būtų paliestas ir klausimas dėl teisės laisvai išvykti iš Sov. Sąjungos ir grįžti. Nuo tos teisės priklauso visos kitos teisės. Tiktai leidis išvykti ir grįžti, galima būtų sustabdyti ligišolinį žmogaus teisių laužymą. Toliau, prašyčiau atkreipti dėmesį į tikinčiųjų persekiojimą Sov. Sąjungoje. Tie persekiojimai pastaruoju laiku sustiprėjo, ir daug žmonių, ypatingai Baltijos kraštuose, buvo suimti. Be to, reikėtų įjungti ir tautinių mažumų klausimą Baltijos kraštuose, Ukrainoje, Armenijoje, Gruzijoje, o taip pat Krymo totorių ir Pavolgio vokiečių klausimus".

Pasirodžius šiam pasikalbėjimui spaudoje, Danijos valdžia sutiko užleisti salę Parlamento rūmuose minėtam apklausinėjimui prarasti. Po didelių paruošiamųjų darbų nutarta apklausinėjimus padalyti į tris dalis: politinio ir ideologinio pobūdžio persekiojimai, tikinčiųjų persekiojimai ir tautinių mažumų persekiojimai. Kiekvienai temai bus paskirta viena diena.

Tarp liudininkų numatoma turėti daug žmonių, kurie buvo ištremti iš Sov. Sąjungos pastaraisiais metais, kaip A. Solženicinas, J. Jurašas ir daug kitų.

Apklausinėjimą praves tarptautinė teisininkų kolegija, į kurią tarp kitų įeina: S. Wiesenthal, Eugene Ionesco, Haakon Lie, dr. Cornelia Gerstenmaier, Victor Zorza, dr. A. Stromas ir prof. Erling Bjoel.

Tuo pačiu metu Kopenhagoje ruošiamas knygų paroda. Joje bus išstatyti persekiojamų autorių kūriniai, o taip pat knygos, kuriose vaizduojami sovietų nusikaltimai žmogaus teisių srityje. Paroda vyks Kopenhagos centre, ne bibliotekoje. Tikimasi, kad laisvojo pasaulio spauda plačiai aprašys visą procesą.

Organizacinis komitetas turės daug išlaidų. Todėl jis kreipiasi į visuomenę, prašydamas siųsti aukas. Komiteto adresas: The International Sakharov Hearing, P. O. Box 1035 DK — 1007 Copenhagen K., Denmark.

Pažymėtina, kad apklausinėjime dalyvaus dr. A. Stromas yra vienas iš tų disidentų, kuris buvo priverstas apleisti Lietuvą prieš dvejus metus ir dabar gyvena Anglijoje. Jis apgailestavo galimą faktą, jei į apklausinėjimą nebūtų iškviestas arba neatvyktų Simas Kudirka, kuris galėtų paliudyti apie dabar dar egzistuojančias Sov. Sąjungoje darbo stovyklas. Bet Kopenhagon vyksta kiti liudininkai, tarp kurių Marina Fainbergienė, vos prieš 4 mėnesius ištrūkus iš Sov. Sąjungos, kur ji dirbo kaip gydytoja-psichiatriė Leningrado ligoninėje. Ji išgelbėjo iš ligoninės Viktorą Fainbergą, disidentą, protestavusį prieš sovietų invaziją į Čekoslovakiją. Vėliau ji už "pacientą" iškėję. Dabar abu, gydytoja ir "pacientas", iš Londono vyksta į Kopenhagą liudyti apie disidentų "gydymą" psichiatrinėse ligoninėse.

Londono dienraštis "The Times" (IX.24) išspausdino žinomo politinio komentatoriaus Bernardo Levino straipsnį "Sov. Sąjunga kaltinamųjų suole", kur iškelia

STASYS LIEPAS

Komp. J. Gaidelio kūryboje vėl naujagimis

Jo Kantatos Lietuviškam Žodžiui pirmojo pastatymo išvakarėse

kompozitorius Julius Gaidelis, Kantatos Lietuviškam Žodžiui ūrėjas, Kantatai žodžius parašė poetas Bernardas Brazdžionis

Stasys Liepas, šio straipsnio autorius, o taip pat ir Kantatos Lietuviškam Žodžiui baritono partijos atlikėjas lapkričio 9 d. koncerte Broktone.

tautinio gyvastingumo versmė. Iš pirmo žvilgsnio atrodytų, tokia tema traukianti ne tiek į poeziją, kiek į filosofiją... Jeigu tik su ja besigalinėjančio poeto talantas pritrūktų gilenio kvapo, tiko pavojai tekstui poetiškai išlykėti. Nusėdant į prozinio žaismos sekulmas,

Problemos sprendimas palengvėjo, kai į kalbinę galynę išėjo Bernardas Brazdžionis — aukštai iškilęs vieversys mūsų poezijos dangyje. Jis visais dailiojo žodžio ginklais atkakliai grūmėsi už visų šio temos aspektų (netgi politinių) atkūrimą poetiniais vaizdais. Peikia tik pasidžiaugti, kad iš tos žodinės kovos jis beveik visada išėjo laimėtoju. Ilustruodamas jo laimėjimus, žemiau pacituosiu jo vieną ketureilį posmą, kurį kompozitorius įjungė ir solito baritono partija. Šis posmas suskamba nera tikrai puikiu alteracijų. Pirmoji ju, kad ir remiasi švargždžiuoju ž. mano nuomone, vis tiek žaviai žaižaručia, antroji gi — pagrįsta galin-guoju g.

- 1) Tautoje gyvas žodis. Ir žodžiais žvli žemė Lietuva.
- 2) Žodis gimdo ir gudo, ir guodžia.

Kaip galinga žmogaus atgaiva.

Susizavėjus tuo posmu, norėtųs kiek retoriškai su-sukti tokia pat alteracija: Argi tai ne galingas pagrindas gaivalingai Gaidelio giesmei gimti ir gyvastingai gausti?

Pacituotasis ir kiti gairūs Brazdžionio posmai buvo tik tos kibirkštys, kurios žie-bė kompozitoriui muzikinio įkvėpimo ugnį, ne-gi kanta-to "atgaiva" turi pirmiausia atėiti iš muzikos. Čia kom-pozitoriaus uždavinys buvo j-s šitos atskirų eilėraščių pvnės sukurti integraliai vieninę, muzikiniai vertin-ga ir dinamiškai veržlų kanta-tos kūrinį. Tas jau nakan-kamai nusako uždavinio milžinišką sunkumą. Kom-pozitorius, ieškodamas savo muzikiniams užmojams at-ramos, pusiausvyros ir ispū-džio jėgos, teksto medžiaga naudoio labai liberaliai, daugelį jo vietu kopijuo-da-mas, savaip kompiliuo-da-reikšmingai aktuali: jukgi mas arba "pagaunancias" kalba — tai esminė mūsų štraukas pakartotinai iškel-

A. Sacharovo nepaprastą drąsą, jam pareiškus norą dalyvauti Kopenhagos apklausinėjime. A. Sacharovas pasakęs žurnalistui:

"Mielai dalyvaučiau, jeigu tiktai man būtų užtikrinta, kad po to apklausinėjimo bus leista sugrįžti į namus". Ta proga britų žurnalistas atvirai klausia skaitytojus, kuris iš jų, gyvendamas sovietinėje tironijoje ir turėdamas galimybę iš jos pasprukti, norėtų vėl į ją sugrįžti? Tiek daug žmonių rizikuoja gyvenne, bėgdami per spygliuotų vielų ir minų laukus, palikdami namus, darbą ir artimuosius, kad galėtų patekti į laisvę. Ir štai, Sacharovas, kaip ir kiek anksčiau Solženicinas, sutinka peržengti pragaro slenkstį ir įkvėpti laisvės oro tik su sąlyga, kad galės vėl sugrįžti ir kovoti už savo krašto žmogaus teises. Ir kas pasakys, kad Sov. Sąjungoje nesama didvyrių?

damas, jas tolydžio sugre-tindamas. Be grynai kūrybi-niam "rašymo" procesui pa-skirto laiko, nervinės įtam-pos, be kitokių su šia kūry-bine faze susijusių sunku-mų, dar niekur jokiais ma-tais neišmatuojamų, kompo-zitoriaus vargų našta dar pasunkino ir šešiasdešimties smulkausiais gaidų "jero-glifais" išmargintų partitūrų puslapių perrašymas, choro ir solistų partijų išrašymas ir kiti kokie kokiūs "fiziniai" priedai.

Jeigu jau pradėjau svar-syti sunkumus, kuriuose mū-sų kompozitorius kuria, ne-galiu praeiti neišskėlęs ir ne-na vėres dar vienos esminė-klių ies io kryžiaus kelnuose į kūrybini išsiskleidimą, ku-ria aš pavadinčiau aplinky-bine vergyste. Gaidelio gy-venimo kelias — tai klas'i-kas pavzdys, kain toji aplinkybinė vergystė sąlygoja ir apriboja nažęgaus kompo-zitoriaus kūrybinį potencialą.

Pats buvęs Bostono, o da-bar būdamas Broktono mįsraus choro dirigentu ir aplamai gerai pažindamas visų mūsų mėgėjų chorų pajėgumo lygį, jis puikiai supanta, kad jo parašysima moderniniu stilium choro tekstūra niekada nesuaidėtu-ovo bangomis, amžinai pa-likdama dūšėti gelstančia-me gaidų pozicijoje. Todėl ir šios kantatos gausūs cho-riniai numeriai niekur neiš-eina iš tradicinės harmoni-jos ar praeinamesni kontra-punkto (Nemuna). Nemunai ir Tu Mažvudai raidėm) ri-bū. Daug skirtingesni muzi-kinį vaizdą mum jau at-skleidžia solistų partijos. Jose kompozitorius jau bent dalinai įskrenda į jo pasiūl-tąją siolaikinio stiliaus orb-ita. Nuolatinis chromatinės melodinės linijos išskelimas, ne ilaikymas griežto tonalu-mo rėmų, tarpais kas taktas besikeičiantis ritminis met-ras bei imantresni idai-gavimai jo čia jau bei skrupulų įpilletinami. Bet tik kanta-to fortepijono partijoje mes matome Gaidelį iš visų varžtų beveik jau išnirusį ir trokštamu ūžu išsitiesusį. Tokio pobūdžio yra jo forte-pijoninė įžaneta į kantatą ir daugis jungiamųjų intar-pų, soli tu bei choro akom-panimento vietu. Čia du-odamas savo kūrybiniam skydžiui kone pilną laisvę jis, išieško'os ritmikos ir ne-taržomos harmonijos spran-ais plasnodamas, bema-tant atsiduria šiandieninėje moderninėje muzikoje, pra-gysdamas ek presionizmo savitų brožuvių variantu. Ši-tokiame stiliiuje kantatos fortepijoninė faktūra tampa ynač ritminių atžvileių kom-plikuoata ir technikai ne-lengvai įveikiama.

Zinoma, mūsų visuomenė turi dar daug sunkumų, kai bando perkąsti kieta įsijau-timo į šiandieninę muziką kevalą. Bet ne-gi aršiausiam moderninės muzikos priėsiui šioji kantata taip pat palie-ka daug užuovėjos, kur jo konservatyvią sielą ypāc pradžingus choro dainos, nukeldamos jį į gairių liau-dinio muzikos paprastumo oazę.

Idomu, kad muzikiniame Gaidelio talente vis prasiki-sa vienas brožas, jaukiai susilidąs ypāc lietuviško klausovo žirdi. Tai — jo tur-

tinga intuityvi mūsų liaudiš-tes dvasios pagava, gal kaip tik labiausiai ryški jo chori-niuose kūriniuose. Kai kurių chorinių dainų (ir tokių chorinių dainų (ir tokių chorinių dainų) švelnus lyrizmas dvelkte dvelkia to liaudiš-tes pasamoniniu kvaps-niū. Ir tai kažkaip visai na-tūraliai vyksta jo kūrybinė-je percepcijoje be jokio nu-kopijavimo ar pigaus nupla-grijavimo iš liaudies. Kad ir kaip vargdamas, nė vienos tokių Gaidelio dainų nega-lėtumei identifikuoti su ku-ria konkrečia "cirkuliuojan-čia" liaudies daina. Tas ytedro liaudiško lyrizmo šaltinis keliomis srovėmis ištryksta ir mūsų aptariamo-je kantatoje (Aš atėjau į ar-tojo lūsnelę, O mų ū šventas lietuviškas žodi ir kitur).

Kantatai Lietuviškam Zo-džiui jau visu spartumu re-petuoja Broktono Šv. Ka-zimiero lietuvių parapijos mįrus choras, paties kom-pozitoriaus diriguojamas. Po Jakubėno ir Simkaus kantatų, tai bus jau trečioji kantata to choro repertuare! Kai jau net keli mūsų did-miestinių kolonijų chorai vi-sai iširo ir nurilo, šitas ma-žojo Broktono eksperimentas išsilaikyti ir dargi prog-re utoti mūsų sąlygose yra mažne nuostabus reiškinys. Toks eksperimentas tapo ga-limas, nes rėmėsi trimis tvir-tais ramsčiais: kompozito-rium ir dirigentu Gaideliu, choro grobėju klebonu kun. Petru Šakaliu ir, žinoma, pačiu ryžtingu choro kolek-tyvu.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Petras Šaka-lis yra šviesus, kiekvienai kultūrinei iniciatyvai visada palankus dvasiškis, visoker-iropai skatinąs bei remiąs choro giedojimą ir religinės giesmės bei lietuviškos da-nos ugdymą. Jis gali di-džiūotis turėdamas dideliu pasiaukojimu ir entuziazmu dirbantį, Gaidelio vadovy-bėje sparčiais žingsniais progresuojantį ir vis platė-jančioje orbitoje (po kelių pasireidymų Bostono televi-zijoje) besireiškiantį miš-raus choro kolektyvą.

To choro istorijoje Kan-tatos Lietuviškam Žodžiui pirmasis pastatymas, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 9 dieną Broktono Junior High School salėje, bus tik-rai reikšmingas įvykis. Kan-tatoje solo partijas atliks solistai Daiva Mengirdai-ė-Richardson (sopranas) ir Stasys Liepas (baritonas), o fortepijono — dr. Vytenis Vasvliūnas. I premjera iš Kalifornijos žada atvykti ir kantatos libretistas poetas Bernardas Brazdžionis.

Dirigentas, choras, pianis-tas ir solistai parodo daug kietos spartietiškos dvasios, repeticijoje vieną po kito perkopdami technikinius šlūvinius, trukdancius jiem atskleisti kantatos lapuose slypintį muzikinį grožį. Tad pasikliaukime mūsų kūrėjų ir atlikėjų menininku ambi-cingų ryžtu drašnesniam už-mojui įvykdyti ir sustiprin-kime juos moraliai savo gausiu dalyvavimu jų meni-niuose atnaujavimuose visuo-meni.

AR TURITE "VARPA"?

Jei neturite paskutinio Varpo žurnalo, kuriame rašo net 12 žymybių autorių, įsigykite. Jo kaina tik \$3.00.

NAUJIENOS MOKINA VLIKA

Naujienų redaktorius spalio 7 d., tarsi būtų Altos igaliotas, šitaip mokina Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą:

"Iki šio meto Amerikos Lietuvių Taryba glaudžiai dirbo su Vyriausioju Lietuovs Išlaisvinimo Komite-tu, bet ateityje svarbesnius sprendimus jai teks jau da-ryti vienai. VLIKO priešakia-je esantieji žmonės nesupra-to Amerikos Lietuvių Tary-bos atliktu darbu ir tinkamai neįvertino ALTO pajė-gumo būti dar naudinges-niam gimtiniam savo kraš-tui. Jie pro pirštus leido ke-lių nelemtu politiku pastan-gas ALTui kenkti: negirdė-jo prieš ALTO vadovybę skleidžiamų šmeižtų ir kvie-tė sukts politikus ALTO ve-damam darbu niekinti. Trumparekė politika juos nuvedė akligatvin. Iš kurio kelio atgal nėra, VLIKA ga-li i tiesų kelia sugrąžinti tik-tai senos politikos partijas, pasitęsdamos į Vlika protin-gesnius žmones, stekiančius vėl lietuvių bendro darbo. Reikia tikėtis, kad politinės partijos reikalo svabuma supras ir imsis reikalingų žingsnių.

Kol tas bus padaryta, lei-gu jš vi o bus, tai Amerikos Lietuvių Tarybai reikia vie-nai planuoti Lietuvos laisvi-nimo darbą, panaudėti nau-iaį atsiradusias sąlymas Lietuvos laisvinimo dar-bui".

Prof. J. PUZINAS — SUKAKTUVININKAS

Prof. J. Puzinas — SUKAKTUVININKAS

Dabar Chicagoj, prieš tai Philadelphiaj, gyvenančiam prof. dr. Jonui Puzinui spalio 1 d. sukako 70 metų.

Sukaktuvininkas yra vienas mūsų žymybių žiliosios Lietuvos senovės tyrinėtojų — profitorikas, profesoria-vus Kauno, Vilniaus ir Pa-baltijo (Hamburge) univer-sitetuose. Kai kurie jo mokiniai dabar yra iškili mokslininkai, pvz., Los An-geles universitete profesorė dr. Marija Gimbutienė. Lietuvoje pasilikę R. Rimantienė, R. Kulikauskienė, P. Kulikauskas ir kt.

Dr. J. Puzinas daug rašė ir teberašo savo specialybės ir įvairiais kitais klausimais. Jis buvo vienas iš Lietuvos Enciklopedijos redaktorių, o šiandien ruošia Lietuvos kultūros istorijos brožas, Lietuvos medicinos istoriją ir mintyje turi dar daug kitų sumanymų.

Dr. J. Puzinas yra ir labai sąkotas visuomenininkas, įvairiuose suvažiavimuose ir minėjimuose dažnas paskai-tininkas, dalyvauias plačio-je lietuviškoje veikloje. Pa-minėtina, kad jis kurį laiką buvo ir LB Kultūros Tary-bos pirmininkas. Lietuvos Laisvės Komiteto ir net Vli-ko valdybos narvs.

Sveikiname miela sukak-tuvininką ir linkime jam dar daug naivių metų. PAPPANGS PASTAS Pašto tarifai bus naktelti nuo gruodžio 28 d. Už lai-ka reikės mokėti 13 centų, o už atviruka 9 centus. Nuo spalio 11 d. visi lai-ka JAV ribose siunčiami oro paštu, bet už juos mo-kama kaip už paprastą lai-ka.

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Dingo gen. Ladigos nailės N. Sadūnaitė jau Mordovijoje paminklas

Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos nr. 16 rašoma: Kai mirė Sibire nukankinto Lietuvos generolo Ladigos žmona Stefanija Ladigienė, jos sūnus Algis Ladiga sumanė iš akmens nukaltti paminklą. Anykščių architektė nurodė už miestelio žyrdubę, kur po darbo meloracijos darbų vykdymas ir kaldavo motinai meniską kryžių Šiemet (1975) jau tretieji metai, kai buvo tas darbas tęsiamas toliau. Ryskėjo paminklo kontūrai, ruskėjo skulptoriaus mintis, atsirado žodis "gyvens". Gal tas žodis, o gal ir gandas, pasklides, kad Ladiga kala žuvusiems partizanams paminklą, privertė subrusti Anykščių rajono valdžią.

Prieš Vėlykas net penkios mašinos aplankė išgarsėjusią žyrdubę, kur stūksojo dar ne visai baigtas paminklas. Žmonės sakė, kad tose vietose buvę palaidoti lyg vokiečiai, lyg partizanai, sušaudyti pokario metais, bet Algis Ladiga visiems atsakė, jog paminklas skirtas motinai Stefanijai Ladigienai, kuri palaidota Vilniuje, Viršuliškių kapinėse. Anykščių valdžiai netgi buvo pristatytas patvirtintas paminklo projektas su autoriaus A. Ladigos ir konsultanto skulptoriaus Vladio Vilkūno pavarde.

Tačiau prieš Vėlykas iš Didžiojo Penktadienio į Didžiojo Šeštadienio naktį (t. y. kovo 27-28) paminklas dingo. Žmonės pasakojo, kad matė viluką, krana ir sunkvežimį. Liko pėdsakų tų mašinų, bet milicija ne itin domėjosi. Kol kas nieko negelbėjo nei žodinis Ladigų šeimos narių pranešimas Saugumo komitetui, nei oficialus raštas Lietuvos KP Centro Komitetui. (E)

Ketvirtoji kultūros mokykla
Telšiuose atidaryta ketvirtoji kultūros mokykla. Kitos trys tokios mokyklos yra Vilniuje. Kapsuke (Marijampolėje). Rokiškyje. Prilimtas 61 mokinys, baigę ne mažiau kaip aštuonis bendro lavinimosi klases.
Mokiniai pasirodė šias specialybes: 30 mokinių — bibliotekininkų, 16 — chorografo, 15 — dramų. Visų jų pageidaujama rajonai ir kiti kultūros namai.

JEIGU PRASIDETŲ ATOMINIS KARAS...

JAV krašto apsaugos ministerija specialiaame pranešime senato užsienio reikalų komisijai tvirtina, kad:

- sovietams užpuolus atomiais ginklais JAV oro pajėgų bazė St. Louis, žūtų 10.3 milijono amerikiečių;
- užpuolus amerikiečių baze Kanadoje, žūtų 800,000 kanadiečių;
- užpuolus penkias oro bazines valstijose, žūtų 200,000 žmonių;
- užpuolus 200 tarpkontinentinių raketų aikštes

Nijolė Sadūnaitė, sovietiniame teisme drąsiai gynusi ažiūnė laisvę ir smerkusi okupacinį režimą. birželio mėnesį už LKB Kronikos dauginimą ir platinimą nubausta 3 metus laisvės atėmimu, atliekant baumę griežto režimo lageriuose, ir dar ištrėmimu trejiems metams, liepos 18 d. jau buvo atvežta į kalėjimo vietą. Jos dabartinis adresas:

Mordovskaja ASSR, Tenguševskij rajon, pos. Baraševos, ucr. ZX 385 3-4.

Per mėnesį jai leidžiama rašyti du laiškus, bet ar ta teisė bus leidžiama vykdyti ir praktikoje, dar paaiškės vėliau.

Policija konfiskavo pašto ženklus

LKB Kronikos nr. 17 rašoma, kad š. m. vasario mėnesį Kauno valstybinio banko seifuose rasta pusė milijono nepriklausomas Lietuvos pašto ženklų. Ju dalis buvo išdalinta, kiti atiduoti istoriniam muziejui.

Saugumui apie tai sužinokite, jie buvę surinkti ir sudėginti. Buvę išimti net ir iš muziejaus.

Už ką taro ir suima

Pasak LKB Kroniką, pernai gruodžio 25-26 dienomis Vilniaus saugumas tardęs, prieš tai padaręs bute kratą. Vytauta Margaitį. "Elfos" inžinieriu. Jis kaltinamas, kad kalbėjęs Simo Kudirkos išleisė.

Mindaugas Tomonis š. m. birželio 25 d. parašęs laišką Lietuvos komunistų partijos centro komitetui, kuriame nurodęs naujo stalinizmo grėsmę ir reikalavęs leisti vydyti krikščionišką kultūrą.

Birželio 27 d. jis buvęs prievarta nugabentas į Vilniaus psichiatrinę ligoninę. Pradžioje buvęs laikomas stebėjimo skriuėje, o vėliau perkeltas į I-ji skyrių, bet gydymas dar nepaskirtas. Jo gydytojas — Radavičius.

Neleidžia pardavinėti senų knygų

Pernai rudenį saugumas iš Vilniaus antikvariatu išvežęs seniau išleistas "idealistinio ir nacionalistinio" turinio knygas. Knygyno vedėjas atleistas, o tų knygų supirkinėtoja — tardyta saugume. (LKB Kr. nr. 18).

Bylos nr. 24 atsaka Vilniuje

Rašo VACLOVAS SEVRUKAS

(Tėsinys)

APMĄSTYMAI "PO VISKO"

Patys LTSR Baudžiamojo kodekso straipsniai 68 ir 1991 yra antikonstituciniai ir ypač nesuderinami su Visuotine Žmogaus Teisių Deklaracija. Bet ir tokie būdami, tie straipsniai bent 90%, lygiai kaip ir mūsų atveju, tautai be juose pačiuose nurodyto pagrindo. Didžiai daugumai teisiamųjų visiškai nėra pagrindo inkriminuoti "siekimą pakirsti tarybnę santvarką". Ir pagal visuomenės, sakysim, pagal pavyzdinį Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklos (kur anksčiau su Jaku dirbau) darbininkijos opiniją politiniai aplamai nėra nusikaltėliai, o nukentėjusieji, nes mes gi su Jaku — tiesuoliai, iškantieji komunizmo, kurį, pagal juos, tegalima rasti tik anekdotuose. Nors dauguma ir skeptiška tokiems ieškojimams, nes jie beprasmiški, bet tik mūsų darbo reikalingumu ir net šaiposi:

— Reabilituos ir jus... jei atsiras dar vienas "Nikita".

Teisybės vardu reikia pripažinti, kad Valstybės saugumo komitetas ir Aukščiausias teismas stengėsi veikti įstatymiškai. Pvz., saugumas, remdamasis operatyviais duomenimis, žinojo apie mane žymiai daugiau, bet teismui pateikė tik tokius kaltinimo duomenis, kurie buvo patvirtinti tardymo metu. Saugumo pareigūnai man atvirai kalbėjo, kad kai kurie kiti išvengė kalėjimo tik todėl, kad nebuvo gauta liudytojų, patvirtinančių saugumo turimas apie juos žinias. Vadinasi, yra žmonių ir saugume, išlaikantių žmogišką orumą

Is visų darboviečių, net ir iš paskutinės, gavau geras charakteristikas, bet tik iš Mokslių akademijos kokią, kad net saugumiečiai pasijuto turį man pasiteisinti: girdi, "mes čia nieko dėti", "mes nevartim taip rašyti", "mes tik paprasim ją parašyti".

Tą mokyty vnrų uolumą pamačiau dar kartą, kai, išėjęs iš psichiatrinės, pasijutau lyg raupsuotasis". Nors ir ne tie laikai, bet jutau tą patį, ką rašo apie savo 30-tuosius Nadežda Mandelštam. Atpikau nepajėjusių tęsti pažinties, net draugystės, sutikau džiugių šypsenų, užuojautos ir net susizavėjimo pareiškimų. Ir tuo susizavėjimu, manding, ir skiriasi mūsų metai nuo tų 30-tųjų.

Nesmerktni tie, kurie nerash protesto pareiškimų dėl Simo Kudirkos, dėl A. Statkevičiaus, dėl kitų, kaip tai darė plačiai žinomas A. Sacharovas, mažai žinomas S. Genkinas ar kiti Tarybų Sąjungos disidentai. Nелеgva tai daryti. Tuo labiau gerbtini tokio dvasinio ryžto asmenys, kaip Mindaugas Tomonis, kuris viesai atsisakė restauruoti tarybinei armijai paminklą reikalaudamas, kad pirma būtų pastatytas paminklas Stalino kulto aukoms ir pasmerktas prievartinis Lietuvos įjungimas į TSSR sudėtį.

Bet tikrai smerktini tie, kurie padėjo įvykdyti teisminius bei psichiatrinus nuskaltimus. Smerktni ir tie, kurie iš baimės ne tik išsigynė savo jaunystės idealų, bet pamišo ir paprastą krikščionišką dorovę — neatsukti nugaros pažemintiems ir nukriaustiems, ypač, kad tai buvo jų bendraminčiai ir draugai.

Ne už kalnų tas laikas, kada žmogaus nuopelnus vertins ne valdininko uolumas, o jie bus sveriami pagal tai, kokiū mastu žmogus prisidėjo prie savo tėvynės klestėjimo ar žlugdymo. Kaltieji neišvengs pasmerkimo. Naujųjų visuomenė, gimstanti totalitarinio režimo įsciuje, neišs savo narių į kalėjimus ar koncentracijos stovyklas, bet teis, ir jos moralinis prakeikimas, naujo Niurnbergo žodžio pliekimas privers apgailestauti nusikaltimus ne pilvą ar kailių, o is atfuotos būklės prikeltos sąžinės skausmu.. Sielų reanimacija karščiau už pragarą degins žemę po jų kojomis.

Pabėgusieji į savo asmeninio gyvenimo urvą ar — dar baisiau — drįsusieji, lyg niekur nieko, tęsti savo filosofavimus ir tobulėnės visuomenės kontūrų kūrims, mokyti jaunimą, patys istūmę iš savo atminties savo baimę ir išsizadėjimą. — tenezūmiršta, kad is kovos lauko išeiti galima tik nugalejus ar žuvus.

Prisimenu, pirmomis dienomis is psichiatrinės išleistas, sutikau vieną religingą lietuvį. Jis įsiūlė man, kaip jis sakė, "kelis rublius" (tai buvo 30!). O pats, kiek žinau, buvo piikas kaip tikvikas ir tikrai ne kažin kiek su manim tepažįstamas. Tik po to pasiteiravo, kaip man buvo "tenai". Jis nesakė pamokslų, nekalbėjo apie socialistinę visuomenę, nesiskundė šeimos aprūpinimo vargais, o atidavė vos ne pusę savo mėnesinio uždarbio.

O pasitaikė ir kitaip. Buvo save vis dar marksistais tebelaikančių, kurie — net žodžių pašykstėjo. Taj kas čia per marksizmas? Ar rodyklė keliui atrasti, ji pažinti ir juo einant, šiandien veikt? Ar tik tuščia frazė apie žmonių laimę, nevirstanti socialine tikrove ne tik visuomenėje, bet netgi ir sirdyse? Imkite is krikščionio pavyzdį! Ir ieškodami talismano nuo saugumo smūgių, — jūsų žo-

APIE ESTIJOS POGRINDI

Apie Estijos rezistencinį judėjimą suteikia šiek tiek žinių rusų emigrantų Frankfurte prie Maino (V. Vokietijoje) leidžiamas "Posev" š. m. Nr. 8.

Rezistencija prasidėjusi Chrusčiovo laikais, Apie tai į Vakarus pirmosios žinios patekšios tik 1969 m.

1968 m. rugpiūčio 22 d. Tartu universiteto studentas sienoje įrašė: "Čekai — mes jūsų draugai!" Ji tuo jau uėmė KGB.

1969 m. KGB atidengė Tallino Baltijos laivyne "Kovos dėl politinių teisių sąjungą", kurioje dalyvavo ir rusai karininkai. Jie buvo susekti ir suimti.

1970 m. estų rezistentai suėjo į kontaktą su rusais rezistentais ir apie jų judėjimą pradėjo rašyti į Samizdat — Estijamųjų įvykių kroniką. 1971 m. jau buvo platinama "Rusijos, Ukrainos, Bielarusijos ir Baltijos demokratų" programa. Greita to, pasirodė naujas savarankiškas sąjūdis — "Nacionalinis estų frontas". Tais pat metais Estijoje pasirodė ir pogrindžio laikraštis, leidžiamas "Estijos demokratinio sąjūdžio", kuris 1972 m. pasiuntė Jungtinėms Tautoms net du savo memorandumus. Tačiau tie memorandumai Jungtines Tautas ir Vakarus tepasiekė tik 1974 m. Kai tik tie memorandumai pasirodė Vakaruose, Talline buvo areštuota visa eilė asmenų.

Pažymėtina ir tai, kad 1974 m. gegužės 1 d. įvyko "vieno asmens" (O. Meremaa) demonstracija. Jis turėjo plakatą su įrašais: "Vykdyti žmogaus teises" ir "Sacharov — Solženicin". Rašoma, kad rankraštinės pogrindinės literatūros Estijoje yra daug.

(E)

POGRINDŽIO SPAUDA LATVIJOJE

Latvių socialdemokratų Stockholmie leidžiamas žurnalas Brīvība (nr. 7) rašo, kad Rygoje slaptai platinamas Pali (Pavasario potvynis) leidinys. Jame spausdinamos žinios is BBC. Radio Liberty, Sacharovo, Solženicino pareiškimai ir kt.

LB APYGARDŲ SUVAŽIAVIMAS

JAV LB Michigano. Ohio ir Vidurio Vakarų apygardų bei šias apygardas sudarantių apylinkių ir atskirai veikiančių apylinkių pirmininkų suvažiavimas įvyks Padedos Dienos savaitgalį, lapkričio 29-30 dienomis (Chicagoje Jaunimo Centre). Šį sritinį LB suvažiavimą kviečia JAV LB valdyba, globoja LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba.

Suvažiavimo pirmoji diena skiriama apylinkių bei apygardų įvairiems bendruomeniniams klausimams, o antrąją dieną įvyks platesnio masto simpoziumas visuomeniniams problemoms gvildinti.

džiais "teisingos teorijos". — nepamirškime saviškių žmonių — politinių kalinių. Tik tada dar liksime žmonėmis ir gal net kovotojais.

(Bus daugiau)

PROF. STEPONO KAIRIO PAMINKLO KONKURSAS

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Centro Valdyba (PLIAS-CV), susitarusi su Prof. Stepono Kairio Paminklų Statyti Komitetu, skelbia konkursą a. a. prof. Stepono Kairio pminklui suprojektuoti.

Komitetas skiria konkursą laimėtojui \$500 ir \$150 antro tinkamiausio projekto autoriui.

Konkursas yra atviras visiems, t. y. konkurse gali dalyvauti PLIAS nariai ir ne nariai, architektai, skulptoriai, menininkai ir kiti sugėbą paminklo projektu simbolizuoti prof. Stepono Kairio asmenybę.

Projektas turi būti atliktas pagal projekto taisykles. Konkurso projektai turi būti atsiųsti paštu nurodytu adresu iki 1976 m. vasario 16 dienos.

Kiekvienas konkurso dalyvis gali pateikti daugiau kaip vieną projektą bei jo variantą.

Atsiųsti projektai pasilieka PLIAS-VC nuosavybėje, nebus autoriams grąžinami ir PLIAS-CV nuožūra galės būti skelbiami spaudoje ar ištatomi parodoje.

Projektus įvertins trys PLIAS-CV ir Komiteto atstovai.

Konkurso laimėtojai bus pakelbti lietuviskoje spaudoje.

Susidarius ypatingoms sąlygoms, komitetas, į kuri įeina ir prof. Stepono Kairio giminių atstovas, pasilieka sau teisę nepriimti nei vieno projekto ir neskirti premijų.

Konkurso, projektų taisyklių papildomų informacijų ir prof. Stepono Kairio biografinių duomenų prašoma kreiptis į PLIAS-CV narį inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd., 44 M, Chicago, Ill. 60660, USA, Tel. (312) 271-4333.

KAI PREZIDENTO NIEKS NESAUGOJO

Šiandien sunku įsivaizduoti, kad JAV prezidento nesaugoty slaptosios tarnybos agentai. O buvo metas, kada prezidentas tokios apsaugos neturėjo. Ji įveita tik 1901 metais, nors Slaptosios tarnybos įstaiga įkurta 1865 metais.

Pradžioje joje tebuvo 30 asmenų, ir jie kovojo su pinigų padirbėjais. Mat, buvo pastebėta, kad tais metais beveik trečdalis popierinių pinigų buvo netikri.

Prezidentas pradėtas saugoty 1901 metais po pasikėsinimo į prez. McKinley gyvenybę.

Šiandien Slaptosios tarnybos įstaigoje yra 4,000 tarnautojų, is kurių 1,361 slaptoomeniniams problemoms gvildinti.

Šiandien Slaptosios tarnybos įstaigoje yra 4,000 tarnautojų, is kurių 1,361 slaptoomeniniams problemoms gvildinti.

bai jie yra labai gerai paruošiami. J juos negali bet kas patekti. Tai tarny-

STEPONO KAIRIO ATSIMINIMŲ PIRMASIS TOMAS "LIETUVA BUDO" JAU IŠPARDUOTAS, BET ANTRUOJO TOMO "TAU, LIETUVA" DAR YRA NEDIDELIS KIEKIS.
Kaina \$2.00.

GERA NAUJIENA
ZEMIAUSIOS KAINOS
JOKIA KITA BENDROVE NEPATARNAUJA
PIGIAU KAIP
INTERTRADE EXPRESS CORP.
TAI REISKIA, KAD JUSU GIMINES GAUS DAUGIAU NEGU KISI SIOL.
UŠSAKYKITE TUOJ!
TIKTAI PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
GERIAUSIA DOVANA
LIETUVA!
SPECIALUS RUBLIŲ CERTIFIKATAI
INTERTRADE EXPRESS CORP.
PIRMOJI JUMS TAI PASAKE, IR JUSU GIMINES TAI PATVIRKINO!
Už juos jūsų gimines gali pirkti, ką tik nori, mokėdami tik mažą dalį tikrosios kainos. Tai yra tas pat, kaip turint 100 dol. krautuveje už tą sumą galima pirkti prekių \$ 200, \$300 ar net daugiau vertės.
Rublių sertifikatai gali būti iškeisti paprastais rubliais aukščiausiu kursu.
PILNA GARANTUJA
LABAI GREITAS PRISTATYMAS
Certifikatai pristatomi jūsų giminių namus maždaug per 3 savaites. Uz specialųjį rublių yra imama \$2.45
Jokiu primokėjimų! Prašykite mūsų naujo iliustruoto katalogo
UŠSAKYKITE DABAR UŠSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBUS! AUTOMOBILIAI
Zemiausios kainos
Pilna garantija
Greičiausiai pristato
ISSIRINKITE UŠ SIU NAUJU MODELIŲ
ZHIGULI VAZ 2101
Kaina \$3,412.00
NAUJAUSIAS PAGERINTAS EKSPORTO MODELIS ZHIGULI VAZ 2103
Kaina \$3,947.00
ZHIGULI VAZ 2102 STATION WAGON
Kaina \$3,795.00
Export model MOSKVITCH 412 IE
Kaina \$3,492.00
MOSKVITCH 427 IE STATION WAGON
Kaina \$3,909.00
Naujai pagerintas ZAPOROZETS ZAZ 968
Kaina \$2,505.00
Visos kainos JAV dol.
Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilų nuotraukomis.
BUTAI DEVETI DRABU ZIAI
Lauktojams is SSSR
Prašykite mūsų specialų biuletenį!
Mes turim šito biznio 26 metu patyrimą ir tūkstantčius patenkintų užsakytojų.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

Maiki, tu, kaip mokytas, pasakyk man, ar žuvis turi balsą ir ar gali su savo susedais susišnekėti?

— O kaip tu, tėve, manai apie tai?

— Aš, Maiki, mislinu, kad jos neturi jokio balso ir nieko nesupranta. Padėkai tą pasakiau ir savo frentu Žačinkai. Kad jos ir turėtų kokią balsą, tai vis vien vandenyje negalėtų išsižioti, — pri-gertų. O jis man advėrnai trajino išvirozti. Girdi, vār-lis ir prakeiktos rupūzės tik vandenys būdamas kurkia, o paukštis baublys tik snapa-iki-kes į vandenį tegali baub-ti. O aš sakau jam, tegul jis pats pabando tiktai gyvati-nės prisipylęs pilną burną užgiedoti, ir pamatysim, kas iš to bus.

— Tėve, tavo draugas Ža-cinka pasakė tau tikrą teis-bę. Vandenys yra labai daug jūrių rūšių gyvių, ne tik žuvis, ir jie tarpe savęs susišnio. Dabar mokslinik-kai tuos vandenų gyventoj-us uoliai tyrinėja ir sten-giasi išaiškinti ne tik jų gy-venimo būdą, bet ir tarpusa-vy palaikomų ryšių paslap-tis.

— Nu, ir ką tie mokslin-čiai interesno surado?

— Labai daug. Sakysime, panaudojant atitinkamus aparatus, jie ne tik girdi žu-vy, ypač banginių, kalbą, bet ir iš jį plokšteles yra įre-koordinavę.

— Ar tai gal ir tu didžiū-jų banežuvų, kurių viena buvo ir J. Joną prarijus, bet po trijų dienų ji gyva iš savo pilvo išleido?

— Ne visai taip galėjo būti. Banginiai, tėve, turi labai didelės žiotis, bet jų gerkle yra vi-aj mažytė, pro kurią teparlenda tik silkės didumo žuvelės. Todėl ir a-no pranašo negalėjo praryti.

— Šarap, Maiki! Jei-gu padrukavota, kad prarijo, tai reiškia, kad ir prarijo, ir tu čia savo dvylekio neikišk!

— Na, gerai, palikime tą dūblinę istoriją kitam kar-tui. Aš tik noriu tau paaiš-kinti, kad banginiai nėra jo-kie plėrūnai. Priešingai, tai labai taikūs plačiųjų vande-nų gyventojai, įsiveisę jū-ro-se jau gal prieš 25 milijonus metų. Jie, palyginamai, ir labai protingi, be to, net bū-

dami dideliuose atstumuose vienas nuo kito, sugeba susi-žinoti, kaip šiandien žmonės susikalba telefonu ar radiju. Jų kalba labai panaši į muz-ikos garsus, bet tuos garsus geriausiai galima girdėti tik su atitinkamais aparatais, nes juos sudaro labai trump-os garso bangos, kurių žmogaus ausis nepagauna. Jie paprastai plaukioja bū-riais. Ar tos jų kaimenės y-ra vienos šeimos, dar nėra išaiškinta. Bet mokslininkai stengiasi išaiškinti, ką jų va-dinamosios "kalbos" garsai reiškia, kokius ženklus jais duoda savo giminės nariams, ir jau dabar gauti rezultatai yra labai įdomūs. Aplamai vandenynas nėra toks tylus, kaip atrodo.

— Gal tu čia man, Maiki, ir nemeluoji, nes aną kartą sapnavau, kad, rodos meš-keriojau, o silkė iškišo iš vandenys savo galvą ir suri-ko: Tėvai, nepilk man kas-dien ant galvos savo gyvati-nės, nes jau negalio ištrivo-ti, kaip akis graužia! Nuo-to laiko aš silkės ir neval-gau.

— Tėve, aš dabar kalbu apie banginius, o ne apie ta-vo sapnus. Taigi, gaila, tu protingų banginių skaičius dabar labai mažėja, o po ke-liolikos metų gal jų ir visai nebebus.

— Tai kokia pavietrė tuos koroja?

— Ne pavietrė, o žmonės — banginių medžiotojai. Jie, apsiginklave moderniškais žudymo įrankiais, kai kuria- banginių gentis jau visai baigia išnaikinti. Pavyz-džiui vienos genties bangi-nių, kurių anksčiau yra bu-ve šimtai tūkstančių, dabar tėra belikę tik apie 6,000. Dabellis pasaulio valstvbiv-iau liovėsi banginius naikinti, bet šiandien daugiausia jų išžudo bolševikinė Rusi-ja ir Japonija.

— O kodėl jie tokią raz-baistva daro?

— Dėl pelno. Tėve. Bangi-niai yra nepaprasto dydžio, ir iš jų kūno dalių žmonės gauna aliejaus, riebalu. mės-os, kurią vnač valgo japo-nai, o iš liekanų daromas katėms maistas...

— Tai už tai, tur būt, čia ir Japonijos karaliu žmonės piketavo, kad jis banginio mėsą valgo?

CLEVELAND, OHIO

Pensininkai priimena
M. Valančių

Clevelando pensininkų klubas, be savo tiesioginės paskirties, rūpinasi ir dvasios penū, savo susirinkimų metu ruošdamas kultūrinės pramogėles. Taip spalio 2 d. per įvykusį klubo narių susiėjimą Dievo Motinos Nu-olatinės Pagalbos parapijos viršutinėje salėje klubo kul-tūros reikalų vadovas Anta-nas Valaitis labai suprantamai kalbėjo apie vyskupą Motiejų Valančių, jo gyve-nimą ir darbą, kartais savo kalbą paryskindamas atski-rais atsitikimais.

Valančius buvęs vadinamas ir muzikų vyskupu; jis bendravo su pračiokėliais kaimo žmonėmis; juos gynė, mokė ir juose ugde tautinį sąmoningumą. Jis caro val-džios buvo nemėgiamas ir dėl jo skleidžiamų blaivy-bės idėjų, dėl kurių, žinoma, kentėjo valdžios išdas. Va-lančius buvęs ne tik didis dvasininkas, bet ir toks pat praciokėlių užtarėjas; ju mokytas ir blaivininkas; be to, — rašytojas, palikęs daug knygu bei knvešlių. Vyskupas Motiejus Valan-čius mirė, bet jo darbo vai-siai pasiliko: jie nepaliau-jamai tęsiasi į ateitį.

Prelegento paskaitė bu-vo trumpa, bet paskaitė pa-čius svarbiausius vy-k. Va-lančiaus gyvenimo broožus. Be to, šia paskaitėle papildė pagrota plokstėlė "Palangos Juzė", kuri klausytojams padėjo labiau įsijausti į kal-bamą temą.

Pasibaigus šiai programos daliai, susirinkimas tęsėsi toliau į vartinę tvarką. Bu-vo pristatyti du nauji klubo nariai — Domininkas Vis-mantas ir Stanislovas Sar-nackis, — pagerbti spalio mėnesio gimtadienininkai. Socialinių ryšių ryšininkas su valdžios įstaigomis Ka-zys Žiedonis painformavo apie naujus SS potvarkius bei galimus palengvinimus būty nuomos bei šalpos sri-tyse. Diekusijų metu įvai-riais klubų liečiančiais rei-kaiais kalbėjo Jurgis Mals-kis, Feliksas Eidimtas ir kt.

Po to sekė vaifės, kurių metu susiėjimo dalyviai ma-loniai praleido vieną kitą valandėlę.

J. B.

LAIKRAŠČIŲ MARAS

Nuo 1955 iki 1974 metų laikraščių sumažėjo: Šve-dijoje — 35, Danijoje — 47, Prancūzijoje — 77, Šveica-rijoje — 86, Suomijoje — 21. Vakarų Vokietijoje — 135.

Priežastis — sparčiai au-gnėcis išlaidos ir mažėjan-čios pajamos.

— Jis pats tos mėsos ne-vaigo, bet jo tautiečiai yra didžiausi banginių naikin-tėjai.

— Dėl to eičiau, Maiki, net ir aš to Japonų karaliaus piketuoti, bet dabar bijau patekti į trobelį. Ana, Cape Code, kai tas karalius buvo atvažiavęs mūsų klemsų pa-žiūrėti, policija net Bambic-ką buvo sureštavusi, nes jis ten laikė ranką kišenėje, o kišenėje buvo ilgu cibuku pypkė, labai panaši į pista-lietą.

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Išvių evangelikų suvažiavimas

Kaip Fr. Skėrys praneša, rug-ėjo 8-12 dienomis Rum-melberge įvyko išvių e-vangelikų liuteronų kunigų ir bažnyčios dabuotojų su-važiavimas, kuriame daly-vavo 41 asmuo, jų tarpe 13 lietuvių.

Jame tarp kitų paskaitų buvo ir prof. dr. Bernard Klaus iš Erlangeno paskai-ta, tema "Evangelikų išpa-žintis — praeities patyrimai ir pamokos dabarčiai". F. Skėrys tos paskaitos turinį šitai atpasakojo:

"Reformacija nereikičia prievartos, bet sąžinės lais-ve. Nieko negalima versti eiti išpažinties. Kas ėjo iš-pažinties, tas turėjo pir-miausia registruotis prieš pamaldas pas savo kunigą. Liuteris norėjo, kad visi žmonės išmokyti katekizma, a'mintinai, todėl prieš ei-nant prie šventos Vakarie-nės buvo egzaminuojami. 1535 metais įvyko Augsbur-ge religijos taika, ir tuomet buvo viskas sušvelninta. Jau-tais laikais buvo reikalauja-ma, kad bent vieną kartą per metus kiekvienas suau-gęs žmogus eitu išpažinties ir prie šventos Vakarienės. Kas keturis kartus per me-tus ėio, tai jau buvo gerai. Išpažinties prievarta vis tiek išlaikė iki 19 amžiaus pra-džios, o kai kuriose parapi-jose net iki 20 amžiaus. Iš-pažinties galima buvo eiti tik pas savo parapijos kuni-gą, o ne pas kita. Kunigas neturėjo teisės išlausti iš-pažinties kitos parapijos gy-ventojų. Kas neidavo išpa-žinties, tas buvo baudžia-mas pinigine bausme: tur-jo mokėti išpažinties guldė-na. Kronikose 1706 metais dar rašyta: vieną guldėna turėjo mokėti, kas nejo į pa-maldas: 2 guldėnus — kas bažnyčioje miegojo, 5 gul-dėnus — kas nejo išpažin-ties, 6 guldėnus — kas rūkė, 8 guldėnus — kas girtuok-lavo ir 12 guldėnu — kas pabalsavo. Tai ma-ga didė-jės bausmės, nes dabantieji vėdinėja tik mūdėdavo tuo metu tikrai 15 guldėnų per mėnesį."

KANADOS ZINIOS

Rinkimai

Ontario provincijos par-lamente pažangieji konser-vatoriai dabar turi 51 atsto-vą, NDP socialistai — 38, Nixono liberalai — 36. Viso labo parlamente yra 125 at-stovai.

Newfoundlande laimėjo konservatoriai. Jie, nors prarado 3 atstovus, bet vis viena pravedė 30, liberalai 16 ir vienas yra nepriklausomas.

Lietuvių diena

Kanados lietuvių diena 1976 metais bus Montrealy. Jos komiteto pirmininkas yra Vytautas Grudis, vice-pirm. Juozas Šiaučius, Romas Otto ir Albertas Norke-lūnas, sekr. Vilija Malčiū-tė, ižd. Petras Klezas, nariai — kun. Jonas Kubilius, Jonas Narbutas, Liudas Stankevičius, Petras Vaup-šas, Kristina Bendžiūtė. Ra-sa Lukoševičiūtė, Juozas Pečaitis, Jonas Adomonis ir Jonas Daumantas.

Mokykla pradėjo darbą

Montrealio šeštadieninė mokykla rugsėjo 20 d. pra-dėjo savo 27-sius metus. Jai vadovauja Monika Jonynie-nė.

Siemet bus organizuoja-mas liutanistinis seminaras, speciali klasė nekalbantiem lietuviškai ir kursai busi-meni šeštadieninės mokyk-las mokytojams.

Litas padidino palūkanas

Lietuvių kredito koopera-tyvass "Litas" dabar už ter-minuotus indėlius moka 9.75%, taupomasias sąskai-tas — 8% ir čekių sąskaitas — 6%.

Puse procento padidintos ir palūkanos už paskolas, bet jos vis dar yra 1%-4% mažesnės negu kitur.

ĮSIGYKITE

"ŽURNALISTIKĄ"

Lietuvių žurnalistų sąjun-ga išleido 291 puslapio kny-gą "Žurnalistika", kuri įdo-mi ne tik norintiems bend-radarbiauti, bet jau ir rašan-ties periodinėje spaudoje. "Žurnalistikoje" rašo 38 žymūs mūsų spaudos dar-buotojai. Kaina \$6.00.

Prieš dvejus metus, 1973 m. spalio 8 d., Baltimorėje mirė 1890 m. liepos 31 d. gimęs, į JAV-bus atvykęs 1950 m. Keleivio skaitytojas

VINCAS PIEČAITIS.

Velionio lūdi jo sūnėno žmona Frances Marclionie-nė, dukterėčios Frances Eva ir Clementina Niemanienės su šeimomis.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Lietuvaitė — lakūnė

Graži aštuoniolikametė Kristina Rukšnaitytė baigė N. Anglijos aeronautikos institutą Nashua, N.H., ir gavo lakūno diplomą (Li-censed Pilot). Dangaus mė-lynę ji raizė dar būdama 15 metų amžiaus.

Verti pagarbos vyrai

Dar turime anų senų lai-kų lietuviškos dirvos puren-tojų. Dauguma jų yra ir Ke-leivio skaitytojai. Jie verti prisiminti, nes daug dirbo įvairiose organizacijose. Ir štai keli jų: Justinas Kara-zija, Jonas Dirvelis, Myko-las Žemaitaitis, Petras Ala-vošius, Juozas Glaveckas ir kt.

Aš linkiu jiems dar daug saulėtų dienų.

Sėkminga Vycių gegužinė

Spalio 5 d. Maironio par-ke buvo N. Anglijos apskri-ties Vycių gegužinė, kurion atsilankė daug jaunimo ir senimo. Iš Bostono mačiau SLA viceprez. Aleksandrą Čapliką, Feliksą Zale-ką, Edvardą Strazda, iš Lynno — Kostą Mereškevičių.

Tarp kitų ir A. Čajlikas rodė iš Lietuvos atsivežtus gražius dirbinius, kuriais daug kas labai domėjosi.

Mirė

Paskutiniuoju metu mirė Feliksas Truncė, Motiejus Mačionis, Petras Kirkliaus-kas, Algirdas Tamulis, Mor-ta Šeliuviene ir Juozas Ok-laitis.

Argi sunku būtų surasti vieną naują Keleivio prenu-meratorių? O juk kiekvie-nas naujas prenumeratorius stiprina laikraštį.

Vyks į Jaunimo kongresą

Į Jaunimo kongresą, ku-ris prasidės gruodžio gale P. Amerikoje, iš Worcestė-rio vyks Lietuvių radijo ve-dėjas Edvardas Meilus.

Sveikinu

Sveikinu gerą bičiulį Ke-leivio skaitytoją Juozą Jat-kevičių, peržengusį 84 metų slenkstį, linkėdamas sveikto-s ir dar daug ramių dienų.

Kodėl mažai terašau

Anądien mane sutikęs A. Pridoktas sako: "Ir aš pėr A. Tamkų tavo laikraštį Keleivį užsisakiau. Kodėl jam mažai terašai?"

Aš jam paaškinau, kad mano akys atsisako teikti šviesos... J. Krasinakas

VEL NAUJA VALSTYBĖ

Toli Indijos vandenynė, 1,000 mylių nuo Afrikos krantų yra Seychelles saly-nas — 89 salų, kurias nuo 1794 m. valdo Anglija. Ten gyvena 56,000 žmonių.

Kitais metais tas salynas taps nepriklausoma valsty-bė. Sausio mėnesį Anglijos ir salyno atstovai sutars nepriklausomybės pakelebirnio dieną, greičiausia birželio 30 d.

PODAROGIFTS, INC.

Dabar kaip tik laikas siųsti

KALĖDŲ DOVANAS

savo giminėms Lietuvoje ir USSR

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, FOTO KAMERAS, SIUVAMASIAS MAŠINAS

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikro-džius, maisto produktus

Didžiulis automobilių pasirinkimas, pavyzdžiui:

- MOSKVICH 412-IE
- MOSKVICH 427 IE - Station wagon
- ZHIGULI VAZ-2101
- ZHIGULI VAZ-2102 Station Wagon
- ZHIGULI VAZ-2103
- ZAPOROZHETS 968 AE

PODAROGIFTS, INC.,

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANŲ CERTIFIKATUS per VNIESPOSYLTORČĄ be jokių tarpininkų, bankų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.,

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNIESPOSYB-TORGU.

Klientų patogumui užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Package Express & Travel Agency, 1776 Broadway, New York, N.Y. 10019.

Globe Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106.

arba mūsų pagrindinė kontora

Cosmos Parcels Express Corp., 468 Madison Ave., New York, N.Y. 10022.

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVENUE (tarp 28 ir 27 g-vė)

NEW YORK, N. Y. 10001

Tel. (212) — 685-4837

Šeštadieniais atidaryta iki 5 val. vakaro

Vietinės žinios

J Lekuiui 85 metai

Ižmiam senosios kartos Bostono lietuvių darbuotojui Juozui Lekuiui spalio 24 d. sukaks 85 metai amžiaus. Sukaktuvininkas Bostono lietuvių visuomenėje per savo ilgą amžių yra daug nuveikęs. Jis yra buvęs įvairių organizacijų vadovu, bėse — gionierių posto, Lietuvos Pi-Sandaros, SLA, Dariaus ieciečių draugijoj: ir kt.

Siekiname jį ir linkime dar daug gražių metų.

J. Kasmauskas sveiksta

Govome žinių, kad buvę susirgęs bostoniečiams gerai pažįstamas įžymus senosios kartos veikėjas Jonas Kasmauskas, dabar gyvenantis Orlando Beach, Fla. Jis turėjo krūtinės operaciją, bet jau taisyti ir grįžo iš ligoninės namo.

Mes linkime jam kuo veikiau visiškai pasveikti.

M. Ciurlionis Kultūriniam subatvakaryje

Ateinantį šeštadienį, spalio 18 d, 7:30 val. vakare Kultūriniam subatvakaryje dail. Kazimieras Zoromskis kalbės apie M. K. Ciurlionio tapytoją. Paskaita bus pajvairinta skaidrėmis iš New Yorko meno muziejaus.

Visi Bostono ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Č. Kiliulis — Skautybės Fondo vedėjas

Lietuvių Skautų S-ga įsteigė Lietuvosios Skautybės Fondą ir jo reikalų vedėju paskyrė to fondo sumanytoją v. s. Česlovą Kiliulį. Iš tarybos pirmosios išdo į fondo pagrindinį kapitalą paskirta \$10,060.

Dorchesterio klubo susirinkimas

Dorchesterio Lietuvių Piecieių klubo susirinkimas bus penktadienį, spalio 24 d, 8 val. vak. A. Čapliko bute, 788 E. Broadway, So. Bostone.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Pradėjo 17-tąjį sezoną

N. Anglijos Pabaltiečių d-ja rugsejo 28 d. pradėjo 17-tąjį koncertų sezoną naujus latvės pianistės Andos Zirniti koncertu, kurio pasklausyti susirinko nemažas būrys publikos.

Ji skambino dvi Scarlattii ir vieną Brahmsio sonatas ir latvių kompozitorių V. Darzinio, J. Ivanovo ir J. Vitolio kūrinius.

Koncertą palankiai įvertino ir Boston Herald dienraščio korespondentas Richard Buell.

Kitas tos draugijos koncertas bus lapkričio 9 d. First and Second Church salėje, 66 Marlborough St. Jo programa atliks vargonais Albinas M. Prižgintas iš N. Yorko.

Baletų kino seansai

The Park Square kino teatre spalio 19-27 dienomis bus rodomi baletų filmai: spalio 19-20 dienomis — "I am a Dancer" (iš Nurejevo gyvenimo) ir "Peter Rabbit and Tales of Beatrix Potter"; spalio 22-23 dienomis "Galina Ulanova" (garsi sovietų šokėja) ir Čechovo "Zuvėdra"; spalio 26-27 d. — "Plietskaja Dances" ir "The World' Young Ballet", vaizduojanti iš Leningrado baletu pabėgusį šokėją M. Barišnikovą.

SOUTH BOSTON LIETUVIŲ PIEČIŲ KLUBE

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

Šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

NUO 3 VAL. POPIET IKI 10 VAL. VAKARO

— SKANI LIETUVIŠKA PICA

Picą užsisakyti galima ir tel. 268-1055. Tada atėjus nereikės laukti, kol iškeps.

— VOKIŠKAS ALUS

— JAUKIAI ISDEKOROUOTOS NAUJOS PATALPOS

— LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS

— TRIJŲ GENERACIŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

Šeštadieniais ir sekmadieniais

NUO 12:00 VAL. IKI 3:00 VAL.

LIETUVIŠKI PIETŲS

(Balandėliai, kugelis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilankykite ir būsite maloniai nustebinti!

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADŲVYBĖ

KNYGA YRA GERIAUSIAS ŽMOGAUS DRAUGAS, VERTINGIAUSIA DOVANA.

KELEIVY GALIMA GAUTI DAUG ĮDOMIŲ IR NAUJAUSIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ.

Gana
nereikalingai eikvoti kurui alyvą
1975
Savybės:
Produktivumas
Grozis
Ekonomija

Alyva kurenamos
šilto oro krosnys
Rytdienos įrengimas

Namams šildyti geriausias pasirinkimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, patęsą, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir dabų sujungti rūšį su vamzdžiais. 10 metų garantija.

\$695.

Fortuna Fuel Co.
Alyva šilto oro krosnys
470 Adams Street, Quincy, Mass.
Alyvos burnerio aptarnavimas išsitys 21 val. per dieną
Skambinti — Boston: 436-1204, So. Shore: 773-4940

Trans-Atlantic Travel Service

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Iš BOSTONO ir NEW YORKO

Kaina nuo 676 dolerių

Dar yra vietų sekančiose grupėse:
Lapkričio 21 d. Gruodžio 19 d.

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSIO — VIETŲ SKAIGIUS RIBOTAS:

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviavimo dokumentus.

Siunčiant SIUNTINIUS į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams, sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

RUBLIŲ CERTIFIKATUS, AUTOMOBILIUS, MOTO-CIKLUS savo giminėms užsakykite tikslai per

Trans-Atlantic Trading Co

(Podarogifits, Inc., skyrius Bostone)

Darbo valandos kasdien: 9-5
šeštadieniais 9-2

393 West Broadway, P.O.B. 116
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai šeimomis kainomis. Be to, siunčiamo maisto, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atskievieti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
AND
TRAVEL INFORMATION

ĮVARIŲŠIAS DOVANAS IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.

Naujas vedėjas
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.
380 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcesteris, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai.

Siuntiniai siunčia greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoj, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Svikliensis

Senas parvizišis ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.
Benjamin N. J. ALLEN
623 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin N. J. Allen
Popieriniai daiktai
Stiklinės langai
Vieškie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Tretadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Už nosies ne tik jaučius vedžioja.

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder
49 Church Street
N. Milton, Mass.
Atlieku visas patalpinimo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biuriu pastatų, pagal Jūsų reikalavimus. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTE)
OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Tretadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o žmogaus — be ydos.

NAMAKSY - ZAMMITO
Insurance Agency, Inc.
321 Country Club Road
Newton Centre, Ma. 02159
Tel. 332-2645 ar 762-6732

Laisvės Varpas
LIETUVIŲ RADIJO VALANDA
Sėkmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir WWEL
Vedėjas PETRAS VISCINIS
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

E. KARDELIENES DAINUŲ PLOKSTELE

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbiotos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų ploksteles. Kaina \$6.00. Paštu nesiumčiame.

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

R The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE
Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.
Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinė.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
384 W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTONE.
Telefonas: AN 8-4630
Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak., šėštadieniais ir sek.

M & T OIL CO., Inc.
641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- Krosnies aptarnavimas
- Automatinis įpilimas
- Patogios mokėjimo sąlygos
- Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite
268-4662

South Boston Savings Bank
ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

SAVE AT A GREATER RATE

7.90% effective rate on 4-year term deposit certificates \$1000 minimum

7 1/2% A YEAR

7.08% effective rate on 2 1/2-4 year term deposit \$1000 minimum

6 3/4% A YEAR

6.81% effective rate on 1-2 1/2 year term deposit certificates \$1000 minimum

6 1/2% A YEAR

6.00% effective rate on 90-day notice \$500 minimum

5 3/4% A YEAR

5.47% effective rate on regular account

5 1/4% A YEAR

The Federal regulations affecting these new savings certificates allow premature withdrawals on savings certificate funds provided rate of interest on amount withdrawn is reduced to the passbook rate (5 1/4% a year) and 90 days interest is forfeited.

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

BANKO SKYRIUS
740 Gallivan Boulevard
Dorchester, Mass. 02122
Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Nuosimčiai priskaitomi nuo įdėjimo dienos kas mėnuo.

Pilnas draudimas

Bankas veikia jau 109-tuosius metus

Sio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalus.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai

Turtas (Assets) yra virš \$274,000,000

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai šeimomis kainomis. Be to, siunčiamo maisto, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atskievieti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
AND
TRAVEL INFORMATION

ĮVARIŲŠIAS DOVANAS IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.

Naujas vedėjas
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.
380 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068